

Til Stortingets finanskomité

10. Mai 2025

Høringsinnspill fra Finans Norge:

Dokument 8:240 S (2024-2025) om en handlingsplan for å styrke finansnæringen i Norge

Finans Norge viser til representantforslag 240 S fra Nikolai Astrup, Anna Molberg, Aleksander Stokkebø, Tina Bru, Mahmoud Farahmand og Mudassar Kapur, og ønsker å komme med høringsinnspill i sakens anledning.

Finans Norge anmoder Finanskomiteen om å slutte seg til representantforslaget, og vil også vise til sine innspill til årets Finansmarkedsmelding, hvor temaet også er tatt opp.

Behov for en næringspolitikk for finansnæringen

Representantforslaget tar til orde for at det er behov for å gjennomgå rammevilkårene for finansnæringen, identifisere utfordringer og muligheter og legge en handlingsplan for hvordan finansnæringen i Norge kan vokse fremover. Finans Norge er helt enig med forslagsstillerne om behovet for å igangsette et slikt arbeid.

I forslaget gis det en god bakgrunn for hvorfor representantene mener det er nødvendig med en langsiktig handlingsplan for at norsk finansiering kan utvikle seg innenfor stabile rammevilkår og slik kan bli mer konkurransedyktig i fremtiden.

Som representantene påpeker, er betydelige deler av finansnæringens rammevilkår politisk bestemte og kan påvirkes av politikk. Derfor er det også et poeng å ha en politisk forankret handlingsplan for denne næringen. Finansdepartementet har ansvaret for næringspolitikken for finansnæringen.

Viktig næring i seg selv, og med stor samfunnsmessig betydning

Finansnæringen representerer 2 prosent av sysselsettingen og 6 prosent av verdiskapningen i Norge. Samtidig er finanssektoren den fastlandsnæringen som betaler mest skatt både forholdsmessig og nominelt. Ifølge SSB var utliknet skatt til finansnæringen 36,7 mrd. kroner i 2023. Finansnæringen er dermed en betydelig næring i seg selv, gjennom dens verdiskapning, sysselsetting og skatteinngang.

I tillegg til å være en viktig næring i seg selv, har knapt noen næringer større betydning for og flere kontaktpunkter ut mot norske forbrukere og bedrifter. Alle virksomheter og de aller fleste privatpersoner er avhengige av bank- forsikrings- pensjons- og betalingstjenester, og næringen er dermed helt sentral for alle deler av det norske samfunnet.

Finansnæringen spiller også en helt avgjørende rolle som bidragsyter inn mot andre næringer, deres vekstkraft, tilgang på kreditt, og sikring av risiko. Finansnæringens regionale og desentrale struktur i Norge, matcher i stor grad den samme regionale og desentrale strukturen som resten av næringslivet representerer. Finansnæringen i Norge finansierer en større andel av næringslivets lån enn i de fleste

andre land. 80 prosent av norske bedrifter er avhengig av bankfinansiering for å finansiere vekst, investeringer og løpende drift. Våre liv- og pensjonsselskaper investerer i aksjer og andre verdipapirer utstedt av norske bedrifter, og bidrar således til å sette norsk kapital i arbeid. Finansnæringen i Norge er derfor helt avgjørende for å sikre norsk næringsliv tilgang til egen- og fremmedkapital.

I tillegg er næringen en viktig bidragsyter både innen digitalisering, grønn omstilling, og bekjempelse av økonomisk kriminalitet.

En velfungerende finansnæring er en forutsetning for et velfungerende, moderne samfunn.

Potensiale

Finansnæringen i Norge er liten sammenlignet med andre land. Forholdsmessig er finansnæringen i Norge halvparten så stor som finansnæringen i Sverige, og mindre enn gjennomsnittet i EU. Allikevel er finansnæringen en betydelig næring for Norge som nasjon, både målt i verdiskaping, arbeidsplasser og forvaltningskapital.

For Norge er det viktig å beholde en sterk, finansnæring i Norge. Utflytting av finansiell kompetanse og infrastruktur er uheldig, både ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv, men reduserer også den finansielle motstandskraften til Norge i krisetider. For Norge vil det være viktig å ha en sterk finansnæring som er underlagt balansert norsk regulering, og som kan bidra til finansiering og utvikling av norsk næringsliv på en stabil og forutsigbar måte.

En kompetent og innovativ finansnæring har gitt Norge verdens mest moderne og robuste finansielle infrastruktur, og er en avgjørende faktor for vekst, verdiskaping og finansiell stabilitet. Norske finansinstitusjoner er solide, godt kapitalisert, har medarbeidere med høy kompetanse, og er langt fremme digitalt. Det er en styrke for norsk finansnæring, men en styrke som må videreutvikles, fordi utviklingen i andre land er stor.

Samtidig sitter Norge på en unik situasjon ved å være hjemland for ett av verdens største investeringsfond. NBIM og den kompetansen rundt kapitalforvaltning de representerer, er et svært godt utgangspunkt for å skape et vekstkraftig kapitalforvaltningsmiljø som kan tiltrekke seg forvaltningsoppdrag fra utlandet.

Forholdene ligger derfor godt til rette for å skape vekst og økt verdiskaping i den finanssektoren i Norge.

Hvorfor en næringspolitisk handlingsplan for finansnæringen?

I Norge har vi lange og gode tradisjoner for at myndigheter og næringer, representert både med arbeidsgiver og arbeidstakersiden, går sammen for å etablere klare målsettinger og strategier for hvordan man kan skape vekstmuligheter for ulike næringer. Det har imidlertid ikke vært gjort et arbeid med å etablere noen næringspolitikk for finansnæringen så langt. Samarbeid for å etablere felles mål og strategi bør være utgangspunktet også når man ser på en helhetlig og strategisk næringspolitikk for finansnæringen.

Målet med en næringspolitikk for finansnæringen bør være å bidra til å videreutvikle en konkurransedyktig, solid og sterk finansnæring i Norge, for derigjennom å bidra til verdiskaping vekst og et moderne tjenestetilbud i Norge. Som grunnlag for en slik politikk bør man se på næringens rolle og betydning for verdiskaping og næringslivets vekstevne, utviklingsmuligheter, kompetansebehov og

ikke minst konkurransevilkår og rammebetingelser i en helhetlig sammenheng. Det er viktig å understreke at vi ikke med dette ønsker særfordeler eller noen støtteordninger, men en helhetlig og balansert tilnærming til rammebetingelsene og like konkurransevilkår som i våre naboland.

For å oppnå dette bør finansmarkedsregulering ta utgangspunkt i noen sentrale prinsipper. Vi mener finansmarkedsreguleringer bør ta sikte på følgende:

- Finansiell stabilitet
Sikre finansiell stabilitet samtidig som dette balanseres opp mot andre hensyn
- Like konkurransevilkår
Finansnæringen bør møte de samme konkurransevilkårene som sine konkurrenter i nærliggende land.
- Harmonisering
For å oppnå like konkurransevilkår er det avgjørende med rask og samtidig innføring av EU-regelverk, «gold plating» og norske særregler bør unngås
- Unntak bør kreve særskilt vurdering
Dersom man ønsker å fravike internasjonalt regelverk, bør dette begrunnes særskilt og underlegges grundig konsekvensvurdering.
- Transparens og forutsigbarhet
Transparens og forutsigbarhet er avgjørende i internasjonale finansmarkedet.
- Forholdsmessighet
En mer aktiv bruk og søken etter forholdsmessighet i regulering av store kontra små enheter.
- Tilsynspraksis
En transparent og forutsigbar tilsynspraksis, som er harmonisert med tilsynspraksis i det indre markedet.

Finans Norge mener en dette er prinsipper og målsettinger ved finansmarkedspolitikken som Stortinget bør fastslå enten i finansmarkedsmeldingen eller i forbindelse med behandlingen av en eventuell handlingsplan for å styrke finansnæringen.

Handlingsplan for å styrke finansnæringen i Norge

Det kan være ulike måter å angripe problemstillingen med å etablere en næringspolitikk for å styrke finansnæringen. Representantforslaget innebærer å be regjeringen utarbeide en handlingsplan for dette arbeidet, og peker på noen av elementene som kan inngå i et slikt arbeid. Finans Norge mener dette kan være en god måte å anrette arbeidet på.

Finans Norge vil foreslå at en slik handlingsplan bør utarbeides hurtig, og at det etableres en arbeidsgruppe bestående av representanter fra myndighetene, finansnæringen og akademien som får i oppdrag å utvikle et forslag til departementet.

Arbeidsgruppen skal bidra med et faglig og analytisk grunnlag for en næringspolitikk for finansnæringen, og identifiserer faktorer som er nødvendig for å gi næringen konkurransedyktige vilkår og forutsetninger for vekst.

Etter vår mening bør handlingsplanen bestå både av en sammenlignende analyse av finansnæringen, kapitalmarkedet, reguleringene og tilsynspraksis i Norge sett opp mot våre nærmeste konkurrentland. Og en anbefaling med målsettinger for finansmarkedspolitikken,

tiltak som sikrer en konkurransedyktig finansnæring, og oppfølging av regelverksutviklingen i EU, i tillegg til de elementene forslagsstillerne peker på.

Finans Norge vil med bakgrunn i dette anmode finanskomiteen om å slutte seg til representantforslaget.